GUIA DIDÀCTICA

PARA-SOL SONOR

M'IMPORTA

COL·LECCIÓ MATERIALS DIDÀCTICS

GENERALITAT JOVE IVAJ

@GVAivaj

mimporta.info

PARA-SOL SONOR

COL·LECCIÓ DE MATERIALS DIDÀCTICS

Títol
Para-sol sonor

Primera edició
Setembre 2017

Edita
Institut Valencià de la Joventut (IVAJ)

Desenvolupament didàctic
Angel Di Stefano i LaCasaCalba

Disseny i maquetació
Fernando Serrano Pérez, IVAJ

Suggeriment
Imprimeix únicament les guies o pàgines que necessites i intenta fer-ho sempre a doble cara.

ÍNDEX

04 Introducció

04 Característiques bàsiques

04 Materials

05 Ferramentes

05 Procés de construcció

05 Preparació de botelles

05 Recol·lecció

05 Reducció

06 Perforació

07 Muntatge de la malla

08 Enganxament de les botelles a la malla

08 Execució

09 Procés de desmuntatge

INTRODUCCIÓ

Instal·lació de reciclatge de creació col·lectiva que, a banda de ser un instrument apte per a l'experimentació sonora (és com una mascletà, una tempesta, una...), és també una intervenció que fa ombra allà on es munta (el pati d'una escola, per exemple). I, a més a més, se'n poden fer tants com se'n vulguen. Per exemple, es pot utilitzar per fer ombra en tot un carrer en festes d'estiu o en trobades de joves on no hi haja arbres a la vora.

La instal·lació està feta principalment de botelles de plàstic, que s'han de recuperar del fem domèstic (activitat col·laborativa), i de tela de jardineria, que també pot ser reutilitzada.

A continuació detallem els materials necessaris, també el procés que cal seguir per al muntatge de la instal·lació.

CARACTERÍSTIQUES BÀSIQUES

Instal·lació sonora interactiva.
Activitat creativa participativa per a joves.
A l'aire lliure.
Construcció i execució col·lectiva.
Adaptable depenent de les possibilitats de muntatge que ofereix l'espai a intervenir: arbrat, columnes d'enllumenat, pèrgoles, balconades, etc.

MATERIALS

Malla de mitja ombra (2 x 3 m).
2 llistons de fusta d'uns 2,2 m amb 2 cm d'espessor i 3 cm d'ample.
Botelles de plàstic (300 unitats).
Brides plàstiques (20 cm).
Corda forta de niló. La llargària depén de l'espai on s'instal·le.
De 4 a 6 argolles de ferro de 5-6 cm de diàmetre. També es poden fer servir mosquetons.
Fil plàstic o fil d'aram.

FERRAMENTES

Escalfador de gas o elèctric.
Olla profunda (mínim 20 cm x 15 cm de diàmetre). Punxons resistents.
Grapadora i grapes planes.
Escala extensible (4 m).
Calaixos, canastres i / o cabassos. Guants de seguretat.
Trepant.
Poal amb aigua freda per a gelar les botelles.

PROCÉS DE CONSTRUCCIÓ

Preparació de les botelles

Recol·lecció

Recollir 300 botelles de plàstic, d'aigua i de refrescs; si són de diferents colors, millor.

Reducció

Les botelles es poden reduir de dues maneres diferents. Bé, amb un escalfador de gas, cremar les botelles a foc directe. O bé, amb un escalfador qualsevol i una o dues olles amb 15 cm d'aigua bullint. Quan l'aigua comence a bullir, submergiu la botella agafant-la pel coll (amb guants de seguretat) fins al fons. Espereu uns 15 segons o fins que s'arrugue. Traure-la.

En ambdós casos cal submergir després la botella en un poal d'aigua freda per a gelar-la.
Aquest procés crea consciència del volum ocupat per una deixalla plàstica i, mitjançant el procés de reducció tèrmica, el dit volum disminueix de manera visible (i divertida).

La segona raó de la reducció és sonora: el plàstic endurit sona més agut i cristal·lí, i s'aconsegueix un efecte similar al de les campanes de bambú.

Convé deixar algunes botelles sense endurir perquè aporten baixos al conjunt. Guardeu els taps en un recipient apart (preferiblement en un cabàs d'obra).
Adaptació. Si teniu dificultats materials per dur a terme aquest pas, reduïu les botelles xafant-les. Però, cal remarcar que així la sonoritat que s'obtindrà serà bastant menys rica.

Perforació

Aquest pas és preferible que siga executat per adults o pels joves més grans.
Consisteix a perforar diametralment la botella, just sota el coll. Pot fer-se a mà si es compta amb diversos operaris o, per accelerar el tràmit, amb un trepant de mà amb una metxa de 5 mm.
Enfileu una brida a través dels dos forats practicats en la botella. Aquesta fase és un treball repetitiu ideal per a fer-ho entre molts, mentre es xarra, es canta, s'expliquen històries.

MUNTATGE DE LA MALLA

Trieu almenys quatre punts d'ancoratge (6 seria ideal), situats a no menys de 3,50 m d'altura.
Assegureu les argolles en els punts d'ancoratge triats amb nusos de seguretat. Esteneu la malla al terra.
Fixeu els llistons als costats menors de la malla. Enrotlleu una volta completa el llistó amb la malla. Engrapeu-ho i assegureu-ho amb fil plàstic. Llarg del llistó: 2,20 m.
Utilitzant un trepant, feu un forat en cadascun dels vèrtexs.
Lligueu fermament cadascun dels vèrtexs, usant una corda forta (6-8 m cadascun). Reviseu i reforceu aquest pas.
Fixeu de manera provisional les cordes dels vèrtexs a cadascun dels punts d'ancoratge.
Eleveu fins que la part central de la malla estiga a una distància aproximada d'un metre de terra.

ENGANXAMENT DE LA MALLA

Completat el procés anterior, es comencen a enganxar les botelles a la

malla. Assegureu la botella amb brides a la malla, cerciorant-se que no se solta i que s'han deixat 3-4 cm d'obertura, perquè puga oscil lar com si fóra un batall. Repetiu aquest procés amb cada botella, col·locant-les a una distància entre elles no major de 15 cm. Els participants s'organitzaran per a penjar-les sense molestar-se els uns als altres (treball

d'equip).
Important. Reviseu que les brides estiguen tancades correctament (evitant que semble una cinta de Moebius). En cas contrari es corre el risc que, amb el moviment, la botella rellisque i caiga.
Completeu el muntatge (i la seua revisió), lligueu cordes fines però resistents (3,5 m cadascuna), en tot el perímetre de la malla, deixant una distància de 40 cm entre l'una i l'altra.
Bolqueu el cabàs amb taps en la part central (superior) de la malla.
Hisseu les quatre cordes dels vèrtexs alhora, fins a l'altura més gran

possible. Assegureu-ho fortament.

Execució

Per accionar la instal·lació, estireu de les cordes col·lectivament, creant diversos jocs d'intensitat i ritme.

PROCÉS DE DESMUNTATGE

Quan finalitzeu l'activitat i no necessiteu més el para-sol, disposeu dels materials d'una forma responsable.
Recupereu aquelles parts que podeu reutilitzar per a altres activitats. Per exemple, els llistons, la corda, les argolles o la malla. Si no penseu donar-los ús, porteu-los a l'ecoparc: no s'haurien de tirar al contenidor.
Recolliu la resta i classifiqueu els residus. Les botelles, les brides i els taps es poden disposar als contenidors grocs. Si heu utilitzat fil d'aram per enganxar les botelles, separeu-lo i porteu-lo també a l'ecoparc.